

DJEČJI VRTIĆ BEDEKOVČINA
Gajeva 13
BEDEKOVČINA
Tel./fax: 049/214-875
E-mail: djecji.vrtic.bedekovcina@kr.t-com.hr

DJEČJI VRTIĆ BEDEKOVČINA

**PROGRAM PREVENTIVNIH
MJERA SIGURNOSTI U
DJEČJEM VRTIĆU BEDEKOVČINA**

U Bedekovčini, listopad, 2014.

Ravnateljica: Klementina Komorčec

Program prevencije s ciljem povećanja sigurnosti djece u Dječjem vrtiću i jaslicama Bedekovčina (u nastavku: Vrtić) prezentiran je i prihvaćen na sjednici Odgojiteljskog vijeća održanoj dana 11.11.2014. godine, prezentiran i usvojen na sjednici Upravnog vijeća dana 24.11.2015. godine.

NOSITELJ I PROVODITELJ PROGRAMA:

- ravnateljica Vrtića
- stručno osoblje
- tehničko osoblje

Provođenje mjera regulirano je Pravilnikom o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta.

CILJ PROGRAMA:

Dugoročni:

osigurati maksimalnu zaštitu i sigurnost djeteta tijekom boravka u Vrtiću.

Kratkoročni:

Utvrđiti, procijeniti i nadzirati moguće izvore opasnosti i odgovornost svakog pojedinca u pravodobnom sprečavanju i otklanjanju istih.

Navedeni ciljevi realizirati će se kroz:

- pravovremeno, funkcionalno i efikasno reagiranje svih zaposlenika vrtića na situacije koje ugrožavaju sigurnost
- prevenciju potencijalno opasnih situacija kroz informiranje i razvijanje svijesti kod djece, roditelja i zaposlenika Vrtića o ponašanjima kojima osiguravamo sigurnost djece.

UTVRĐIVANJE POSTOJEĆEG STANJA SIGURNOSTI

Dječji vrtić Bedekovčina novi je objekt i namjenski udovoljava potrebama djece predškolske dobi čime se osigurava poticajan i kvalitetan prostor za odgoj i naobrazbu predškolske djece.

Glavni ulaz ima sigurnosni sustav kontrole ulaska i izlaska iz vrtića.

Roditelji prilikom ulaska u vrtić koristite elektronske kartice čime se osigurava nadzor djece, ali i odraslih koji ulaze u vrtić. Sobe dnevnog boravka, soba za odgojitelje i soba ravnatelja povezane su i sa portafonom.

Unutrašnji prostor vrtića siguran je za boravak djece. Za izlazak na dvorište vrtića predviđene su stepenice koje su direktno povezane sa igralištem i koje se ne mogu koristiti u zimskim uvjetima. Korištenje stepenica zahtjeva oprez, pojačani nadzor i stalnu prisutnost odgojitelja.

Osobama smanjene pokretljivosti osiguran je i prilagođen pristup objektu na glavnom ulazu.

1. Prometni položaj vrtića:

Vrtić se nalazi u mirnom dijelu, izvan centra i mjesta. Postoji ipak stanovita opasnost od ceste koja nije jako prometna i proteže se duž sjeverne strane objekta i parkirališta koje nije ograđeno.

2. Unutrašnjost objekta:

Objekt ima glavni ulaz koji vodi u hodnik i iz kojeg se ulazi u ostale prostorije vrtića. U hodniku su smješteni garderobni ormarići za djecu. Unutrašnji prostor sačinjavaju tri vrtićke i jedna jaslična grupa sa pripadajućim sanitarnim čvorovima. Tri prostorije međusobno su povezane harmonika vratima, a četvrta soba je zasebna prostorija, napravljena u prostoru proširene komunikacije, ima zajedničku garderobu sa ostalim sobama. Svaka od tri međusobno povezane sobe ima izlaz na zajedničku terasu koja se proteže cijelom dužinom južne strane vrtića.

Soba ravnatelja i kabinet odgojitelja s pripadajućim sanitarijama i garderobama smještene su na istočnoj strane objekta.

Vrtić ima suvremeno opremljenu kuhinju sa spremištem i servisnim dizalom, a sustav kontrole namirnica usklađen je s HCCP-om.

Prateće prostorije u vrtiću su praonica, garderoba i sanitarije za djelatnike, spremišta, prostori za grijanje.

Program obvezne predškole provodi se u staroj zgradi Vrtića, područnim školama u Poznanovcu i Orehovici te u osnovnoj školi Stjepana Radića u Brestovcu Orehovičkom.

3. Dvorište /igralište

Igralište Vrtića jednim je dijelom popločeno antistresnim pločama, a u drugom je dijelu zatravljeno, ima sunčanih i hladovitih predjela, 2012. godine je napravljena nova ograda oko vrtićkog igrališta, sukladno pedagoškim standardima.

Problemi vanjskog prostora su slijedeći i nužno ih je rješavati u dogovoru sa Osnivačem:

- Ograđivanje cjelokupnog vanjskog prostora
- Dotrajale sprave su uklonjene, ali je potrebno popraviti postojeće i nabaviti nove.

Potrebno je i pojačano djelovanje na edukaciji, ali i upozoravanju svih zaposlenika vrtića i roditelja, te njihove uloge u očuvanju sigurnosti boravka djece u našem vrtiću.

Vrtić nema zaposlenog domara odnosno kućnog majstora što je otežavajuća okolnost pri održavanju i nadzoru vanjskog prostora i sprava.

Ciljana grupa za provedbu programa:

- Djeca iz primarnog programa (jaslice i vrtić) Dječjeg vrtića i jaslica Bedekovčina, djeca iz programa predškole i djeca iz programa igraonice
- Roditelji - korisnici usluga Vrtića (primarnog programa, programa predškole i programa igraonice)

Provoditelji programa:

- svi zaposlenici Vrtića (ravnateljica, odgojno-obrazovni djelatnici i te pomoćno osoblje)

Mjesto provedbe programa:

- svi prostori u i oko objekta Dječjeg vrtića Bedekovčina
- ciljani prostori izvan Vrtića (posjete, izleti).

Sadržaj programa:

Odgojiteljsko vijeće

- prezentacija Programa preventivnih mjera sigurnosti u Dječjem vrtiću Bedekovčina
- informiranje o načinu preventivnih djelovanja
- naglašavanje važnosti samosvijesti i subjektivne odgovornosti djelatnika
- naglašavanje važnosti informiranja i razvoja samosvijesti kod djece i roditelja o mjerama sigurnosti

Godišnji plan i program rada

- dio koji se odnosi na materijalnu sredinu, odnosno unapređivanje uvjeta boravka u Vrtiću
- u planu nabave i investiranja

Stalna suradnja i kontakt s osnivačem radi realizacije planiranih zadaća oko provedbe sigurnosnih mjera, osiguravanja financijskih sredstava, te suradnja s Policijskom upravom i Centrom za socijalnu skrb.

Radni dogovori sa svim zaposlenicima po njihovom djelovanju i utvrđenom opisu poslova, radi utvrđivanje postupaka i mjera za:

- nadzor osoba koje ulaze u vrtić
- nadzor djece u unutrašnjim i vanjskim prostorima Vrtića s posebnim naglaskom na nadzor djece na igralištu, dvorištu ili izvan kruga ustanove (izleti, posjete..)
- upute djeci o poželjnom ponašanju na igralištu i u prostorima vrtića /odgojitelji u sklopu programa samozaštite djece/
- utvrđivanje pravila skupine/obavezno javljanje odgojitelju prije napuštanja vidokruga odgojitelja/
- dodatne mjere opreza kod organiziranog boravka djece izvan vrtića
- identifikacija djece s posebnim potrebama i pojačana skrb o njima
- razvijanje oblika ponašanja odraslih u vrtiću koji mogu poslužiti djeci kao model prihvatljivog ponašanja u usvajanju sigurnog ponašanja
- briga zaposlenika i subjektivna odgovornost za inventar vrtića, te briga o higijeni prostora, kako ne održavanjem istih ne bi ugrozili zdravlje djece ili provocirali potencijalno opasne situacije u vrtiću.
- u situacijama kada dijete bez roditelja dolazi u vrtić /razgovarati s roditeljima/
- postupanje u slučaju povreda djece (prva pomoć, hitni slučajevi)
- postupanja kod dežurstava /kada dijete ostane iznimno duže od dogovorenog vremena za dolazak roditelja i radnog vremena vrtića, duže od sat vremena- odgojitelj kontaktira prvo roditelja, a ako ne može uspostaviti vezu, onda ravnatelja/

Zaduženja koja čine sastavni dio ovog Programa djelatnicima će se dati pismeno, po sistematizaciji radnih mjesta, odnosno po razinama realizacije zaduženja.

SURADNJA S RODITELJIMA

Suradnja s roditeljima koja se odnosi na mjere osiguravanja sigurnosti djece u dječjem vrtiću provodit će se putem: roditeljskih sastanaka, individualnih razgovora, informativnih i edukativnih letaka, kutića za roditelje, predavanja i slično, a sve sa ciljem:

- jačanja svijesti roditelja o njihovoj važnoj ulozi u razvijanju navika ponašanja kod djece, tzv. učenje djece vlastitim primjerom (roditelj kao model primjerenog i prihvatljivog ponašanja)
- informiranja roditelja o načinima preventivnog djelovanja i kako oni mogu utjecati na svoje dijete: ukazivanje na izvore opasnosti /opasni predmeti, nepoželjna ponašanja, nepoznate osobe/
- usmjeravanje na poželjna ponašanja u prostorima vrtića i na igralištu
- obaveznog javljanja odgojitelju grupe pri dovođenju i odvođenju djece iz vrtića
- mjera opreza kod organiziranih odlazaka izvan vrtića
- poticanja dovođenja djece najkasnije do 10:00 sati ujutro
- identificiranja djece s posebnim potrebama uz pomoć roditelja, te poticanja roditelja da ukažu na specifičnosti ponašanja svoje djece koja mogu primjerice ugroziti sigurnost njih samih ili sigurnost druge djece u vrtiću
- obavezno potpisivanje roditelja / Izjava/ o tome tko može dovoditi ili odvoditi dijete iz vrtića osim njih samih /posebno u situaciji da to čini maloljetnik).

RAD S DJECOM S CILJEM SAMOZAŠTITE, KROZ:

- jačanje svijesti djece o njihovoj sigurnosti tijekom boravka u vrtiću primjereno dobi djece
- ukazivanje na opasnosti od ozljeđivanja /vlastitog i tuđeg/, u unutarnjim i vanjskim prostorima vrtića
- podučavanje poželjnim i primjerenim sigurnim ponašanjima u vrtiću /kako se krećemo hodnikom, kako koristimo tobogan i ostale sprave na dvorištu i kako se služimo određenim pomagalicama, npr. škare, alat u kutiću majstora, i sl., a posebno kako se ponašamo na izletima, u posjetama, sportskim programima i sl./
- podučavanje djece o samočuvanju /razvijanje samoodgovornosti za vlastito tijelo, zdravlje, život, ali i druge djece/- kroz razgovor, igru, dogovorena pravila u grupi
- pridržavanje posebno dogovoreni pravila u grupi /obavezno se javljamo odgojitelju kad napuštamo njegov vidokrug, npr. želimo u drugu grupu/
- obavezno reagiranje na ponašanja djece koja ugrožavaju sigurnost djece ili imovine vrtića

MOGUĆI PROBLEMI U OSTVARIVANJU PROGRAMA

- nedostatna financijska sredstva neophodna za tekuće održavanje vanjskog dijela /npr. uređivanje dvorišta, postavljanje odgovarajuće ograde i sprava.

KAKO PREVLAĐAVATI OČEKIVANE PROBLEME

- Kontinuirani rad na senzibiliziranju osnivača ali i cjelokupne javnosti za postojeće probleme kako bi se izbjegle opasne situacije. Do tada je u suradnji sa Osnivačem i dalje nužno osiguravanje sredstava za investicijske radove i tekuće održavanje. Nužno je ukazati određenim subjektima na probleme vrtića /npr. parkiranje ispred vrtića, ili puštanje peradi, pasa i mačaka u dvorište vrtića/- sve to putem dopisa, obavijesti, letaka ili neposrednim verbalnim kontaktom
- stalnim motiviranjem dijela zaposlenika i ukazivanjem na potrebu otklanjanja potencijalno opasnih i ugrožavajućih situacija i materijala neposredno, u odnosu na djecu i inventar vrtića, sada i odmah, bez odlaganja
- kvalitetnim i pravodobnim lociranjem opasnih situacija i terena, te njihovim hitnim otklanjanjem- kroz svakodnevnu provjeru dvorišta, parkirališta, te unutarnjeg prostora vrtića (oprema, instalacije i sl.)

EVALUACIJA PROGRAMA

Putem supervizije ravnatelja i tima za nadzor (odgojitelji) provedbe programa /ankete za odgojitelje o provedbi aktivnosti, ankete za roditelje, rasprava na Odgojiteljskom vijeću./

VRIJEME PROVEDBE PROGRAMA

Aktivnosti će se provoditi kontinuirano tijekom cijele godine, s posebnim naglaskom na početak odgojno-obrazovne godine, odnosno na razdoblje prilagodbe. Program je koncipiran na način da je očekivano da se nastavi i narednih godina, a po potrebi doraduje i dopunjuje, kako bi se ostvario njegov dugoročni cilj.

FINANCIRANJE PROGRAMA

Program je zamišljen na način da se financijska sredstva za njegovu provedbu osiguravaju u redovnim sredstvima planiranim godišnjim financijskim planom (tekuće održavanje, nabavka opreme i sredstava za rad), te namjenskim sredstvima osnivača za ostvarenje određenih investicija (sanacija dvorišta), ali i putem donacija (nabavka sprava za dvorište, tehničke opreme.)

PRILOZI PROGRAMU

1. Izvori opasnosti koji utječu na sigurnost djece
2. Program razvijanja navika i praktičnih vještina samoočuvanja djeca
3. Program prevencije i program smanjenja stresa za odgojitelje
4. Prilog točno utvrđenih načina postupanja i metode djelovanja za povećanu sigurnost djece
5. Postupci pružanja prve pomoći u hitnim slučajevima
6. Preventivni program suzbijanja zlouporabe sredstava ovisnosti
7. Prilog točno utvrđenih metoda djelovanja potrebnih za očuvanje inventara vrtića

1.IZVORI OPASNOSTI KOJI BITNO UTJEČU NA SIGURNOST DJECE

Izvori opasnosti nisu pisani po važnosti ili većem stupnju opasnosti jer je teško predvidjeti i procijeniti koji je od njih potencijalno opasniji, tj. opasnost ovisno o dostupnosti.

KOD KUĆE:

- vatreno oružje, petarde
- električna struja (instalacije, kućanski aparati, nezaštićene utičnice, AV pomagala)
- oštri predmeti (alat, noževi, oštećeno staklo, škare...)
- plinski bojler
- prostori kao: kupaonica, stepenice, prozori, vrata, ograde, balkoni, terase, ...
- sredstva za čišćenje
- lijekovi i kozmetička sredstva
- nepoznate osobe (poziv u automobil, šetnju, nuđenje slatkiša i slične stvari)

VRTIĆ I OKOLINA VRTIĆA:

- cesta i parkiralište vrtića
- stepenice
- izvori električne energije
- oštri predmeti
- lijepila i boje određenog kemijskog sastava i vrlo intenzivnog mirisa
- sredstva za čišćenje
- sitni predmeti (kotačići, kocke, špekule, zrnje i sl.)
- slatkiši (tvrđi bomboni, žvakaće gume)
- najlon (vreće, trake i užad)
- sprave za igru (penjalice, tobogani i slično)
- domaće životinje
- nepoznate osobe (poziv u automobil, na igru, u šetnju, nuđenje slatkiša i sl.)

Važno!!! Većina nabrojanih stvari nije opasna sama po sebi, već od odraslih kod kuće i vrtiću ovisi da li će dijete doći s time u kontakt i na koji način!

2. PROGRAM RAZVIJANJA NAVIKA I PRAKTIČNIH VJEŠTINA SAMOOČUVANJA DJECE

UVOD

JEDNA OD TEMELJNIH POTREBA DJECE JE I POTREBA ZA SIGURNOŠĆU!

Djeca predškolske dobi od odraslih trebaju zaštitu, brigu i podršku, poticaj. Odrasli, dakle zaposleni u dječjem vrtiću odgovorni su za organizacijske i materijalne uvjete u kojima djeca borave u vrtiću, i to na način da im se prije svega osigura **zaštita i sigurnost**.

Jedna od važnijih uloga predškolske ustanove je da dijete predškolske dobi pripremi za samostalni život, te da potiče njegovu socijalnu kompetenciju.

Ovaj program je ciljan, budući jasno odgovara na zahtjeve razvoja i stjecanja vještina u osobnoj brizi vlastitog zdravlja, pa i života, tzv. **samoočuvanja**.

Dajući djeci primjer, odnosno model ponašanja, te stvaranjem sigurne okoline, odrasli utječu na osjećaj sigurnosti djeteta, te na zadovoljavanje potrebe djece da slobodno izražava brigu za sebe i traži zaštitu.

Naime, kako bi se uspješno moglo zaštititi od potencijalno opasnih predmeta i situacija, dijete je mora identificirati, prepoznati kao takvu. Informirano dijete manje će se plašiti određenih situacija ili korištenja predmeta.

Samo učenjem pozitivnih ponašanja, odnosno strategija (**bez zastrašivanja!**), odnosno primjerenih načina sučeljavanja s potencijalno opasnim situacijama, sa što manje stresa, jačamo dijete i omogućujemo mu da se zna samo zaštititi i očuvati svoje zdravlje.

CILJ PROGRAMA

Razvijanje i osnaživanje djetetove socijalne kompetencije za suočavanje s potencijalno opasnim i ugrožavajućim situacijama kroz:

- upoznavanje djece s njihovim pravima i načinima iskazivanja i zadovoljavanja potreba, ali i djetetovim obavezama (dogovorena pravila ponašanja) prema sebi i prema drugima
- učenje i usvajanje vještina važnih za vlastite sigurnosti i zdravlja

CILJNE SKUPINE

Djeca mješovitih vrtićkih skupina (u 4., 5. i 6. godini života)

NOSITELJI PROGRAMA

Odgovornici vrtićkih skupina

PLANIRANE AKTIVNOSTI

Program će se ostvarivati kroz brojne situacije i aktivnosti koje imaju za cilj povećati razinu vještine samoočuvanja. Temeljeći se djetetovim postojećim spoznajama o mogućim ugrožavajućim i opasnim situacijama i predmetima djecu ćemo poticati:

- Da izrazi svoje stanje i potrebe: da zna reći što treba, što ga boli, da li je gladno, umorno, kako se osjeća
- Da zna što se u vrtiću i kod kuće smije a što ne smije dirati (oružje, eksplozivne naprave, kemikalije, lijekovi, izvori struje, plina i sl.)
- Da zna i može glasno reći «NE» ako ga neka nepoznata ili poznata osoba namjerava psihički ili tjelesno, a posebno seksualno iskorištavati i zlostavljati
- Da prepozna opasnosti od nekih potencijalno ugrožavajućih oštrih predmeta ili izvora topline (noževi, škare, razbijeno staklo, pećnica, peć, šprice i sl.)
- Da se ne igra na mjestima koja nisu namijenjena za igru, balkoni s niskom ogradom, stepenice, ulica, parkiralište
- Da zna osnove pravilnog ponašanja u prometu (prepozna osnove znakove i pravila i poštuje ih – (kroz projekt «Promet nije šala ni opasnost mala)
- Da zna od koga tražiti pomoć u slučaju ugroženosti (odgojitelj ili druga odrasla osoba u vrtiću, roditelj, službene osobe, važni brojevi telefona (**112 - jedinstveni broj za hitne službe**))

Razvijanje vještina samoočuvanja djece provodit će se u planiranim i neplaniranim situacijama, kroz slijedeće igre i aktivnosti:

TO SAM JA	Kako se čuvam od opasnosti? Dijete se izgubilo! Kako će doći kući? Tko mu sve može pomoći? Kako sam se ozlijedio? Bio sam nepažljiv!
MOJA OBITELJ	Opasnosti kod kuće, vrtiću – lijekovi, šibice, kemikalije, električne i plinske instalacije. Ne diram odbačene igle, šprice, ...
MOJI PRIJATELJI	Kako sigurno i pažljivo koristim škare, čekić, čavle, iglu i konac Kako se pažljivo koriste sprave u dvorištu Igram se prometnih igara, učim pravila, ... Danas mama i tata kasne po mene, ali o meni uvijek netko brine.
MOJA ULICA, NASELJE, MJESTO	Prijatelj se razbolio, ozlijedio – kako mu pomoći? Tko mi može pomoći kad sam u nevolji (112) S nepoznatima se ne družim kad sam sam Kome i kada treba reći „NE“

OBLICI – raznovrsne spontane igre, razgovori s djecom

SURADNJA S RODITELJIMA

Cilj programa je i posredovanje roditeljima kroz:

- informiranje o programu (pismeni oblici, roditeljski sastanci)
- potporu roditeljima na stjecanju znanja i vještina kojima promičemo razvoj vještina samoočuvanja djece (komunikacijske grupe, predavanja, savjetovališta za roditelje)

3. PROGRAM ZA ODGOJITELJE-PREVENCIJA I UMJEŠNOST NOŠENJA SA SVAKODNEVNIM STRESOM

UVOD

Jedna od prioriteta zadaca odgojitelja svakako je osiguravanje sigurnosti povjerene im djece. Stoga odgojitelji imaju obvezu pravovremeno i efikasno reagirati na sve potencijalne opasnosti i događanja koja bi mogla ugroziti sigurnost i zdravlje djece. Prema dosadašnjim provedenim istraživanjima upravo tu obvezu, odnosno zadaću stalne brige za sigurnost djece u vrtiću i izvan njega, odgojitelji doživljavaju kao najstresnijim aspektom njihovog posla (strah, potom i stanje stresa radi mogućih povreda djece ili «bijega» djece iz vrtića).

Uz gore navedeno, čimbenici koji doprinose općem doživljaju stresnosti posla odgojitelja su slijedeći:

- **zahtjevi posla i struke** (povećan broj djece u skupini), subjektivna odgovornost za djecu individualno, sve veći zahtjevi struke kao potreba za stalnim usavršavanjem radi praćenja i korištenja primjerene i suvremene koncepcije predškolskog odgoja)
- **sve veći zahtjevi djece** (djece s pp- nadarena i s teškoćama u razvoju)
- **sve veći zahtjevi roditelja** (ponekad nerealna očekivanja ili potpuno odsustvo interesa za rad s djecom u vrtiću ili razvoj djeteta, neprimjereno uplitanje u organizaciju vrtića i sam rad odgojitelja)
- **razdoblje adaptacije** (nove djece na vrtić, odgojitelja na novu grupu)
- **ponašanja djece** (posebno kod agresivnog i destruktivnog ponašanja, hipermotoričke aktivnosti, zahtjevnosti, sve do nezainteresiranog i povučenog ponašanja djece, odbijanja hrane i sl.)
- **međuljudski odnosi** (loša suradnja s ostalim odgojiteljicama, stručnim suradnikom ili ravnateljem)

Kada je djelatnik (neovisno o profilu) pod stresom, opada njegova radna sposobnost i razina kvalitetnog i efikasnog obavljanja svakodnevnog posla. Stoga je u vrtiću poželjno održavati radionice koje imaju za cilj, ne samo stručno se usavršiti, već i prevenirati i oslobađati se stresa. Kako je komunikacija nužna u prevenciji, potrebno bi bilo organizirati psihološko—komunikacijske radionice u ovoj i narednim godinama koje bi vodio stručni

suradnik, psiholog. Budući da mi u vrtiću nemamo stručnjake takvog profila, jer to iziskuje i određena financijska sredstva, nastojati ćemo se međusobno pomagati, razgovarati o problemskim situacijama i nastojati ih osvijestiti (što najčešće i činimo), iako bi nam i stručna pomoć dobro došla.

Stres možemo definirati kao stanje koje nastaje kad smo suočeni sa situacijama ili događajima koje smatramo prijetećima i ugrožavajućima, ili uvjetima koji od nas zahtijevaju dodatno ulaganje napora kako bi udovoljili postavljanim nam zahtjevima.

Kao poseban oblik stresa izdvajamo tzv. sagorijevanje koje možemo definirati kao specifični oblik dugotrajnog stresa koji se javlja kod osoba koji rade s ljudima. Događa se polako, kroz duže se vrijeme razvija, stoga u početnoj fazi prolazi gotovo nezamijećeno (a tada je još lako «popravlјati» njegove negativne učinke): Kasnije je to puno teže.

Važno je reći da se međusobno razlikujemo svojom osjetljivošću na frustrirajuće situacije i reakcijama na stanje frustracije i stresa. Reakcije na stresne situacije ovise o intenzitetu stresa ali i o načinima suočavanja sa stresom. Svi mi različito reagiramo na stresnu situaciju, već prema tome što ona nama predstavlja i kojim mehanizmom za njezino savladavanje raspolažemo.

Iako stres može biti i radni pokretač u određenim «količinama» ovdje govorimo o njegovoj lošijoj strani.

CILJ PROGRAMA

Smanjenje doživljaja stresa odgojitelja i ublažavanje njegovih posljedica.

NOSITELJI PROGRAMA

Ravnatelj, vanjski stručni suradnik.

CILJANA GRUPA

Odgojitelji Dječjeg vrtića Bedekovčina.

PLANIRANE AKTIVNOSTI

Kako je za doživljaj stresa odlučujuća kako individualna procjena vlastite ugroženosti u određenoj situaciji, tako i vlastite sposobnosti nošenja s tom situacijom, u okviru ovog Programa ponuđene su aktivnosti i strategije koje vode promjenama upravo na individualnoj razini.

- Primjena tzv. «Upitnika samozaštite» za odgojitelje
(upitnik se koristi za samoprocjenu u odnosu na zaštitu od stresa (koliko se fizički, emocionalno, psihološki, duhovno i profesionalno zaštićujemo od stresa))
- Vođenja tzv. »Dnevnika stresa» od strane odgojitelja
(odgojitelj kroz neko vrijeme vodi svoj «Dnevnik» koji je u obliku obrasca, a odnosi se na bilježenje stresnih situacija i navođenja strategija za njegovo uklanjanje. Tome se izbjegava iznošenje stresnih doživljavanja u pedagoškoj dokumentaciji-dnevnim planovima i zapažanjima)

Slijedi primjer takvog obrasca, no on može biti i drugačiji.

Datum: _____
Što se dogodilo? _____ _____ _____
Gdje i kada se dogodilo? _____ _____ _____
Kome ste prvom javili što se dogodilo? _____
Kako je on/ona reagirao/la? _____ _____
Koji su faktori djelovali da to bude stresno? _____ _____ _____
Jeste li i kako uspješni ublažiti i prevladati simptome stresa-kako-kojim strategijama? _____ _____ _____ _____

Dnevnik stresa odgojitelju pomaže utvrditi koja je za njega optimalna razina stresa, što izaziva neugodu, koje efikasne i pomažuće strategije suočavanja sa stresom već koristi, a koje još treba uvježbati, usvojiti i primijeniti.

SAVJETI ZA ODGOJITELJE

Kako čimbenici koji doprinose intenzitetu stresa proizlaze prvenstveno od nas samih, odnosno naše osobnosti i ponašanja (razina samopoštovanja, nesigurnost, negativno gledanje na okolinu-pesimizam, percepcija manje socijalne podrške, nefunkcionalan način sučeljavanja s a stresom) u *Savjetovalištu* će se odgojitelju pružati, stručna tzv. prva psihološka pomoć i podrška kroz:

Individualno savjetovanje

- problemi u komunikaciji (s kolegicama, bliskim osobama, obitelji)
- osobni problemi (potištenost, osamljenost, nezadovoljstvo, nesigurnost, obiteljska situacija)
- zdravstveni problemi

Primjena "Dnevnika stresa" kroz pitanja:

- Koji su moji najčešći i glavni stresovi?
- Koji su moji oslonci u teškim situacijama?
- Što mogu učiniti da smanjim stres?

Učenje strategije upravljanja stresom i primjena antistresnog ponašanja (individualno ili u manjim podupirajućim grupama)

- priprema za predvidljivi stresni događaj
- smanjivanje važnosti događaja
- smanjivanje nesigurnosti
- jačanje samopouzdanja
- poticanje racionalnog i pozitivnog mišljenja
- promjena motrišta
- unapređivanje međuljudskih odnosa
- uspostavljanje zdravijeg načina života

Voditelj: ravnateljica, prema potrebi uz pomoć vanjskog stručnog suradnika

Stručna psihološka pomoć i podrška u kriznim situacijama, povreda djeteta, bijeg iz vrtića, agresivan roditelj, sukob s kolegicom.

RELAKSACIJA I VREMENSKI TIJEK PROVEDBE PROGRAMA

Soba odgojitelja kao prostor za relaksaciju - urediti ugodan prostor, održavati ga, mogućnost opuštanja - mogućnost bavljenja relaksacijom, tjelovježbom u vrtiću i slično. Aktivnosti bi se provodile kontinuirano tijekom cijele godine, odnosno prema potrebama odgojitelja.

4. PROGRAM POSTUPANJA I METODE DJELOVANJA ZA POVEĆANU SIGURNOST DJECE

Program sadrži deset priloga metoda djelovanja, djelatnici su obavezni pridržavati se uputa iz ovog programa.

Prilog br. 1 - Podsjetnik na postupke i metode kod povrede djeteta

- Ostanite prisebni, ne paničarite!
- Provjerite stanje svijesti ozlijeđenog djeteta!
- Ako je pri svijesti, ohrabrite ga i umirite (pružite mu osjećaj sigurnosti)
- Brzim zapažanjem ustvrdite postoji li još uvijek neposredna opasnost po dijete i ostalu djecu, kako bi uklonili mogućnost većih ozljeda
- Pružite prvu pomoć djetetu na mjestu nezgode – U POLOŽAJU U KOJEM STE ZATEKLI OZLIJEĐENO DIJETE, osobito ako niste sigurni o kakvoj je ozljedi riječ
- Okrenite dijete u bočni položaj (da se ne uguši), osim ako sumnjate na ozljedu kralježnice ili prijelome drugih kostiju, zdjelice, kao i na ozlijede glave i vrata
- Ne dajte djetetu ništa na usta (piti i jesti)
- Pozovite stručnu pomoć (medicinsku sestru ili djelatnika osposobljenog za pružanje prve pomoći)

Poduzimanje potrebnih mjera i dogovora vodi stručna osoba ovisno o težini ozlijede

- o povredi **obavezno obavještavamo roditelja** (*ravnatelj ili odgojitelj*)
- odgojitelj kod koga se dogodila ozljeda **obavezan je sačekati roditelja i dati mu informacije iz prve ruke**
- kod lakših povreda intervenciju provodi odgojitelj ili osposobljeni zaposlenici, osobno ili odlaskom u Ambulantu u Bedekovčini ili Opću bolnicu Zabok (u pratnji matičnog odgojitelja djeteta)
- teže ozlijede, nakon pružanja prve pomoći rješavaju se pozivom Hitne pomoći (194), Policija (192) ako je riječ o nesreći u prometu, ili jedinstvenog broja (112), ili direktnim odvođenjem djeteta u Ambulantu ili Opću bolnicu Zabok osobnim automobilom (u pratnji matičnog odgojitelja).

EVIDENTIRANJE OZLJEĐIVANJA

- u evidenciji ozljeda (odgojitelj)
- u stručnoj dokumentaciji (dnevne bilješke)
- izjava odgojitelja kod kojeg se ozljeda dogodila

Zaposlenici osposobljeni za pružanje prve pomoći:

- odgojitelji sa srednjom medicinskom školom – jedan odgojitelj u smjeni
- zdravstveni voditelj
- s ciljem osposobljavanja što većeg broja osoba za pružanje prve pomoći, Dječji vrtić će u suradnji sa zdravstvenim službama osigurati osposobljavanje tijekom godine.

Prilog br. 2- Podsjetnik na postupke i metode djelovanja kod nestanka djeteta

- Zadržite prisebnost, ne paničarite !
- Provjerite još jednom dobro prostor sobe, hodnika, unutrašnjosti vrtića i igrališta. Ni u kojem trenutku ne ostavljajte ostalu djecu bez nadzora odraslog. S vama dijete (djecu) mogu tražiti i djeca iz vaše grupe.
- Obavezno obavijestite ravnateljicu ili njezinu zamjenu

AKO SE DIJETE (DJECA) NE PRONAĐU ODMAH SLIJEDI:

Organiziranje «kriznog» tima (ravnateljica, zamjenik ravnatelja i odgojitelji)

- Krizni tim utvrđuje:
Osobe koje obavljaju akcije za traženje djeteta (djece):
 - Svi odgojitelji pretražuje prostore vrtića
 - odgojitelji (može s djecom) pretražuju igralište (dvorište)- kada postoji pretpostavka da se dijete sakrilo
 - zaposlenike van procesa rada s djecom (spremačica,) u zadanim smjerovima izvan vrtića traže dijete po opisu, posebno u smjeru mjesta stanovanja djeteta
- Osoba koja kontaktira s roditeljima (ravnateljica ili ovlaštena zamjena):
 - obavještava roditelje putem telefona (mobitela)
 - a) o događaju
 - b) o do sada pokrenutim radnjama oko traženja djeteta
 - c) prikuplja podatke korisne za daljnje traženje
- Osoba koja obavještava policiju (ravnatelj ili ovlaštena zamjena):
 - daje podatke o djetetu i poduzetim radnjama istovremeno s obavještavanjem
 - kontaktira općinski ured (načelnika ili Upravni odjel, predsjednika UV)
 - Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa u cilju pravovremenosti i istinitosti informiranja - po potrebi
- Osoba koja kontaktira s medijima i nadležnim ustanovama (ravnateljica ili ovlaštena zamjena)
 - Dostavlja medijima samo činjenice – profesionalnost u informiranju /zabranjeno fotografiranje djeteta (djece) i objavljivanje podataka o njima bez suglasnosti roditelja/
 - Osigurava vrtiću kao ustanovi zaštitu od senzacionalizma

Ostalim zaposlenicima NIJE DOZVOLJENO predstavljanje vrtića i davanja informacija bez suglasnosti ravnatelja.

PO ZAVRŠETKU KRIZNE SITUACIJE PROVODI SE:

- **Kratka krizna intervencija** – ravnatelj provodi razgovor sa sudionicima događaja (po potrebi angažirati stručnjaka izvana)
- **Pisanje izvještaja** (odgojitelja kod kojeg je dijete nestalo, članova «kriznog tima»), s točno navedenim razlozima nastanka navedene situacije, metodama i postupcima djelovanja u rješavanju situacije

Prilog br. 3.- Podsjetnik na metode djelovanja i postupke kod preuzimanja i predaje djeteta roditelju

- Preuzmite dijete i predajte ga roditelju ili odrasloj osobi (od 18 godina nadalje), koju je roditelj naveo da može dovesti i odvesti dijete (uz potpisanu suglasnost roditelja)- posebni obrazac o suglasnosti dolaska po dijete u vrtić
- Svakom djetetu koje se teže odvaja ujutro od roditelja pomognite da lakše uđe u sobu (spustite se na njegovu fizičku razinu, ohrabrite ga i razveselite ili ga prihvatite iz naručja roditelja- mlađe dijete). Jednako tako pomognite roditelju kod odlaska iz vrtića da dijete na njegov poziv ide kući, da se ne zadržava još dugo u vrtiću (što je započelo dovršiti će kod kuće ili sutradan u vrtiću).
- Osobu koju nikada niste vidjeli, a roditelj nije najavio njegov dolazak zamolite ljubazno da se predstavi i identificira - po potrebi nazovite i konzultirajte roditelja.
- Dežurni odgojitelj koji je primio dijete, kao i odgojitelj iz jutarnje smjene dužni su drugom odgojitelju prenijeti informaciju roditelja ili nešto što se neplanirano desilo djetetu (npr. ozljeda).
- Ukoliko po dijete dolazi osoba za koju ne postoji potpisana suglasnost roditelja, odgojitelj će od nje tražiti osobne podatke te da potpisom potvrdi preuzimanje djeteta uz prethodno telefonsko kontaktiranje roditelja.
- Rastavljeni roditelji ili roditelji u postupku rastave ravnateljici ili odgojitelju trebaju dostaviti rješenje o rastavi i skrbništvu nad djetetom pri upisu ili u trenutku pokretanja postupka i dobivanja rješenja u bilo kojem obliku. Rješenje treba kopirati i zadržati u pedagoškoj dokumentaciji.
- Do izdavanja rješenja o skrbništvu, oba roditelja imaju jednako pravo dolaziti po dijete u vrtić i donositi odluke vezane uz dijete.
- Odgojitelj redovito najmanje 2 puta godišnje provjerava i ažurira podatke o telefonskim brojevima roditelja i ovlaštenih osoba.
- U slučaju primjećivanja ozlijede kod djeteta – pri dolasku ili ponovljenim dolascima u vrtić, obavezno pitajte roditelja što se dogodilo i tu informaciju obavezno upišite u dnevnik rada
- U slučaju sumnje na zlostavljanje djeteta obavezno se obratiti ravnateljici vrtića
- S navedenim mjerama mora se upoznati svakog novog roditelja/skrbnika pri upisu djeteta i/ili na prvim roditeljskim sastancima.

Prilog br. 4 - Podsjetnik na postupke i metode djelovanja u slučaju nedolaska roditelja po dijete do kraja radnog vremena vrtića

Matični odgojitelj (odgojitelj grupe):

- obavezno provjerava kontinuirano brojeve telefona i mobitela, te promjene unosi odmah u imenik djece
- u slučaju nedolaska roditelja na vrijeme, nazove najbližu rodbinu djeteta (baka, teta i sl.) ili susjede djeteta koje poznaje.
- posebno provjerava podatke o nepoznatoj osobi koja je došla po dijete nakon radnog vremena vrtića, a da roditelj nije to najavio (ako se ne može dobiti roditelj telefonom, kontaktirati CZSS i policiju). Ostati s djetetom najkasnije još 60 minuta nakon rada vrtića, potom obavijestiti policiju radi postojanja mogućnosti da se roditeljima nešto dogodilo.
- Ostaje nakon dežurstva do razrješenja nastale neplanirane situacije
- S navedenim mjerama mora se upoznati svakog novog roditelja/skrbnika pri upisu djeteta i/ili na prvim roditeljskim sastancima.

Dežurni odgojitelj:

- nastoji uspostaviti prvo kontakt s roditeljem telefonom ili mobitelom
- ako to ne uspije, pokušava kontaktirati osobu koju je roditelj (ili matični odgojitelj) naveo kao osobu koja može odvesti dijete iz vrtića
- ostavlja mogućnost /ostaje izvan radnog vremena vrtića/ 60 minuta da je roditelja nešto hitno spriječilo u dolasku po dijete
- nakon toga obavještava ravnateljicu ili stručnog suradnika
- poziva jedinstveni broj za hitne službe (112) ili policiju (92) i objašnjava koje je do sada radnje poduzela
- daljnje upute dobiva od operatera komunikacijskog centra za hitne situacije ili od policijskog službenika

Prilog br. 5- Podsjetnik na postupke i metode djelovanja pri korištenju igrališta, kod šetnja i posjeta

- obilazak vanjskog prostora igrališta (odgojitelji, ravnateljica, spremačica) – **svakodnevno**
- uklanjanje ostataka, posebno opasnih predmeta
- prijenos informacija o nedostacima ili potencijalnim opasnostima radi korištenja samo sigurnih-provjerenih dijelova igrališta (odgojitelj-odgojitelju)
- djelatnik koji uoči nedostatke (odgojitelj i ostali) obavezno upisuje nedostatke i opasnosti, te potrebu za intervencijom u tzv. **bilježnica opasnosti** (koja je u prostoriji odgojitelja-na ormaru, s obaveznim upisivanjem datuma, kratkim opisom kvara ili potrebe za intervencijom i potpisom)
- u slučaju hitne potrebe (potencijalno vrlo opasne situacije- npr.kod instalacija, razbijenog stakla unutar kuće i sl. ODMAH se kontaktira ravnatelj koji poziva odgovarajuću osobu za uklanjanje kvara ili uklanjanje opasnih predmeta.
- prije izlaska iz vrtića, odgojitelj upućuje djecu na odlazak na WC
- svakodnevno, prije izlaska na dvorište ili na ulicu, odgojitelj djecu upućuje na elemente samozaštite i zaštite - dogovorite pravila korištenja igrališta ili pravila ponašanja na ulici, parku..
- **PROVJERAVAJTE I UVIJEK IMAJTE NA UMU DA U SVAKOM TRENUTKU VIDITE SVU DJECU** - odgojitelji!
- ako postoji neko mjesto koje djeci pruža mogućnost skrivanja i izdvajanja, svakako pratite i provjeravajte što tamo rade
- u slučaju odlaska djece u vrtić (npr. sanitarije) nemojte ga pustiti bez ikakvog nadzora. Jedan odgojitelj svakako neka pomogne djetetu i provjeri obavljanje higijene, na ostalu će djecu pripaziti drugi odgojitelji

- **BUDITE UZ DJECU KOJA KORISTE SPRAVE U DVORIŠTU**, posebno kod onih za koje procjenjujete da je djeci potrebna i vaša pomoć
- **UVIJEK PROVJERAVAJTE SVE ULAZE I IZLAZE** – u i iz dvorišta: da li su zaključani nakon što se vratite iz dvorišta
- **NE ZADRŽAVAJTE SE U GRUPICAMA**, osim ako je to iznimno potrebno
- ponudite djeci zanimljive sadržaje i aktivnosti na dvorištu
- kod djece kontinuitano razvijati potrebu zaštite i samozaštite pri korištenju igrališta te sprava na njemu

ŠETNJE I POSJETE

- šetnje s djecom u bližu okolicu i posjete odgojitelj planira unaprijed
- pri svakom napuštanju sigurnog okruženja dječjeg vrtića (šetnje, posjete) u pratnji dvanaest djece nalazi se jedan odgojitelj, za veći broj djece dva odgojitelja, a prema potrebi i više.
- ukoliko posjeta uključuje prijevoz djece autobusom, potrebno je voditi računa o sigurnosti djece u prometu

Prilog br.6 - Podsjetnik na postupke i metode djelovanja u svrhu pružanja sigurnosti djece u sobi dnevnog boravka i zajedničkih prostora

- dežurni odgojitelj provjerava prostor pri dolasku – I razina sigurnosti (o nedostacima odmah obavještava ravnatelja ili njegovu ovlaštenu zamjenu)
- prije ulaska u svoje matične sobe, odgojitelji provjeravaju svoje sobe dnevnog boravka i ostale prostore
- u slučaju uočavanja nedostataka ili izvora opasnosti u navedenim prostorima obavezno informiraju ravnatelja.
- obvezno upisuju nedostatke i potrebu za intervencijom u za to predviđenu bilježnicu, s ubilježbom datuma, kratkog opisa potrebne intervencije i potpisom osobe koja je nedostatak uočila i prijavila)
- u slučaju da se ne može odmah intervenirati, potencijalno opasan prostor ili materijal odmah osigurati, odvojiti od djece, a sa djecom povesti razgovor o opasnosti i potrebi zaštite i samozaštite

-pri korištenju TV, AV i ostalih tehničkih pomagala pripazite da nisu na dohvata ruke djece, a projekcija slike neka bude u visini djece

Pažnja se posebno treba usmjeriti na to:

- znate li gdje se nalazi najbliža oprema za gašenje vatre?
- ima li u vašoj sobi materijala i sredstava opasnih za dijete?
- jesu li sve utičnice zaštićene?
- jesu li su sve igračke, materijali i oprema (namještaj) primjereni za upotrebu djece? - u slučaju neznanja ili nedoumice zatražite savjet povjerenika zaštite na radu, ravnatelja i stručnog suradnika radi mogućeg otklanjanja ili prenamjene (premještaja) opreme kako ne bi predstavljala potencijalnu opasnost za dijete
- uočite prostore u kojima se djeca u sobi vole osamiti i pojačajte nadzor nad događanjima u tim prostorima
- razvijajte navike samozaštite kod djece u korištenju prostora i međusobnoj interakciji
- provjerite razinu opasnosti od prozora, vrata, kupaonica
- pratite kretanje djece (unatoč «otvorenim vratima» vi morate znati gdje su vam djeca)

U sklopu ovog djela programa (podsjetnik), u suradnji s ovlaštenom osobom za zaštitu na radu, dogovorit ćemo simuliranje odnosno vježbu evakuacije u izvanrednim situacijama poput: požara, potresa ili neke druge potencijalne opasnosti zbog koje je djecu potrebno hitno udaljiti iz objekta.

Prilog br.7- Podsjetnik na postupke u slučaju sukoba s roditeljem/roditeljima ili međusobni sukob roditelja

- mjere se primjenjuju kod svakog sukoba s roditeljem
- odgojitelj će pokušati smiriti roditelja, ali ne pred djecom ili drugim roditeljima, već će ga odvesti na drugo mjesto i osigurati drugu osobu iz ustanove za pomoć kod djece.
- zavisno o problemu o kojem je riječ može se pozvati i odgovorna osoba ili roditelja uputiti na razgovor s odgovornom osobom zaduženom za problem
- u slučaju fizičkog napada roditelja na odgojitelja ili pomoćno osoblje potrebno je pozvati policiju – bilo tko iz ustanove na broj 112
- odmah po prestanku slučaja, prije odlaska s posla, potrebno je načiniti zapisnik i navesti očevidce
- tim za potporu u takvim slučajevima čine: ravnatelj i odgojitelji od kojih barem jedno treba odmah djelovati po saznanju za događaj
- nikad ne komentirati trenutnu situaciju pred djecom ili drugim roditeljima.

Prilog br.8-Podsjetnik za postupanje kad po dijete u vrtić dođe osoba u alkoholiziranom ili drugom neprimjerenom psihofizičkom stanju

- ako odgojitelj procijeni da je osoba u takvom psihofizičkom stanju da nije u stanju odvesti dijete doma iz vrtića treba osigurati osobu koja će ostati u odgojnoj skupini s djecom
- telefonski kontaktirati drugog roditelja i izvijestiti ga o situaciji, te zamoliti da druga osoba dođe po dijete
- ako se ne uspije dobiti drugi roditelj, kontaktirati s ostalim osobama za koje postoje izjave da mogu doći po dijete
- ako se ne uspije uspostaviti kontakt ni s jednom osobom, kontaktirati ravnateljicu ili ovlaštenu zamjenu
- ravnateljica ako procijeni da je potrebno kontaktira policiju te ih informira o slučaju
- odgojitelj ostaje s djetetom do okončanja situacije na prethodni poziv
- ukoliko je roditelj agresivan ili nesurađujući, ne ulaziti s njime u konflikt, već o svemu obavijestiti ravnateljicu, po potrebi policiju
- u normativnu pedagošku dokumentaciju unijeti kratak opis situacije
- ravnatelj drugog dana obavezno treba pozvati oba roditelja na razgovor (razgovoru prisustvuju i odgojitelji)

Prilog br. 9- Podsjetnik na postupanje i mjere nadzora kretanja osoba u vrtiću

- svi djelatnici vrtića dužni su voditi brigu o kretanju osoba unutar i oko vrtića, osobito ako iste nisu korisnici usluga vrtića
- sporedni ulaz u vrtić se zaključava tako da se kroz glavni ulaz vrši kontrola svih koji ulaze u vrtić, roditelji i djelatnici imaju elektronske kartice za kontrolu ulaza
- ni jedna nepoznata osoba ne smije se kretati vrtićem bez pratnje nekog od djelatnika vrtića te svaku takvu osobu koja se zatekne u vrtiću treba upitati njezine namjere i službeno dopuštenje
- ukoliko vam se kretanje osobe učini sumnjivo, o tome obavijestite ravnateljicu ili nekog od odgojitelja te dotičnu osobu ispratiti do izlaza
- ako nepoznata osoba postupa protuzakonito, odmah se obavještava policija
- ovlaštene osobe redovito (na kraju radnog vremena) provjeravaju sva vrata i prozore, kako bi se spriječio neovlašteni ulaz, odnosno provala u vrijeme kada u ustanovi nema nikoga.

Prilog br.10- Mjere sigurnosti tijekom sudjelovanja djece u odgojno-obrazovnim i rekreativno-sportskim programima organiziranim izvan vrtića

- roditelji su dužni dati pismenu suglasnost za sudjelovanje djece u sportsko – rekreativnim te odgojno – obrazovnim programima organiziranim izvan vrtića
- prijevoz u svrhu programa može biti grupno organiziran autobusom, automobilom odgojitelja ili roditelja ili djeca dolaze u pratnji roditelja vlastitim prijevozom.
- ukoliko je organiziran grupni prijevoz djeca na događanja odlaze u pratnji odgojitelja i/ili roditelja
- ukoliko djeca dolaze na manifestaciju u pratnji roditelja vlastitim prijevozom, po dolasku na mjesto događanja predaju se odgojitelju koji s njima boravi tijekom održavanja manifestacije. Po završetku manifestacije odgojitelj predaje dijete roditelju.
- ukoliko se radi o rekreativno – sportskim manifestacijama s djecom tijekom događanja, osim odgojitelja, po potrebi boravi ravnateljica i tehničko osoblje.
- ovisno o dogovoru tijekom puta za putnike vrtić osigurava hranu i dovoljnu količinu tekućine. Ukoliko nije tako dogovoreno, za hranu i tekućinu su odgovorni roditelji.

5. POSTUPCI PRUŽANJA PRVE POMOĆI U HITNIM SLUČAJEVIMA

Ostanite mirni i pribrani!
Slijedite predviđeni postupak
Djelujte ODMAH!

a) GUŠENJE

- Ako je dijete nešto progutalo i jako kašlje, pustite ga neka kašlje (kako bi se riješio stranog predmeta u grlu)
- Ako ne može kašljati, govoriti ili disati, upotrijebite slijedeće tehnike:

Kod djece starije od godine dana: **Heimlichov zahvat**

1. Stanite iza djeteta i obgrlite djetetov struk rukama
2. Jednu svoju ruku stisnite u šaku i drugom je rukom uhvatite
3. Šaku stavite na djetetov želudac odmah iznad pupka i ispod rebra
4. Brzim stiskom prema gore stisnete trbuh djeteta
5. Ponavljajte u kratkim razmacima sve dok predmet ne iskoči i dijete počne normalno disati

AKO TO NE POMOGNE, POZOVITE HITNU POMOĆ I NASTAVLJAJTE S POSTUPKOM SVE DOK POMOĆ NE STIGNE

b) KVRGE I MODRICE

- **zapisati** sve činjenice i detalje o bilo kojoj nesreći (nezgodi)
- **hladni oblog** (za smanjivanje boli i zaustavljanje otekline)
krpa ili ručnik uronjen u hladnu vodu ili led zamotan u plastičnu vrećicu ili krpu
- u slučaju jakog udara **odmah potražiti liječničku pomoć i obavijestiti roditelje**
- ako mislite da ne treba odmah potražiti liječničku pomoć odmah, u naredna **3-4 sata pratite slijedeće simptome:**

c) SIMPTOMI POTRESA MOZGA:

- Ako je dijete u nesvjestici ili se ne može sjetiti što se dogodilo
- Ako dijete povraća
- Ako dijete ne može micati rukom ili nogom
- Ako je dijete neobično ili pojačano nervozno
- Ako dijete ne vidi određeno vrijeme
- Ako se dijete žali na mutne slike

Ako su djetetu zjenice nejednake veličine

Ako dijete krvari iz ušiju

Ako je dijete neobično pospano ili se ne može probuditi

d) OPEKLINE

1. opekline prvog stupnja (karakterizira ih crvenilo ili promjena boje kože, jedan ili dva napukla mjehura, bol i oteklina)

postupak:

- opeklinu hladiti tekućom vodom 5 ili više minuta
- opeklinu možete ohladiti ili mokrim oblogom ili ledom zamotan u vrećicu
- MJEHURE NE BUŠITI!

2. opekline drugog stupnja (rezultat su izloženosti plamenu, prženju vrelim tekućinama ili vrlo jakim suncem. Karakterizira ih vrlo crvenkasta koža, šarena i oštećena, s mjehurima i znakovima gubitka tjelesne tekućine)

postupak:

- zahtjev za hitnom medicinskom stručnom brigom
- u međuvremenu opeklinu možete prekriti hladnim, mokrim ili ledenim oblogom

3. opekline trećeg stupnja (karakterizira ih oštećenje tkiva ispod kože, opečeno područje koje u početku može nalikovati opeklini drugog stupnja, ali dolazi do promjene u boji od bjelkaste do crne. Te opekline su posljedica kontakta s visokonaponskom strujom, parom ili ključalom vodom, ili pak posljedica nesreće gdje povrijeđenoj osobi gori odjeća)

postupak:

- **odmah potražite liječničku pomoć!**
- **dok čekate pomoć:** nježno tušem zalijevajte opečeno mjesto hladnom vodom
- na opeklinu 3.stupnja ništa ne smijete stavljati
- ne mičite niti odjeću koja pokriva opečeno mjesto jer biste s odjećom mogli skinuti i kožu
- povremeno ipak opečeno mjesto možete nježno prekriti sterilnom gazom, čistom plahtom ili steriliziranom mokrom krpom
- ako je osoba pri svijesti i ne povraća ponudite joj svakih 4 do 5 minuta gutljaj ili dva mlačne vode, u koju ćete staviti čajnu žličicu soli i pola žličice čajne žličice praška za pecivo na ¼ litre vode

NAPOMENA: nemojte na takvu opeklinu stavljati kreme, masti (niti putar, ulje ili margarin), prašak (bilo kakav) i slično!!!

e) **KRVARENJE IZ NOSA**

Često su posljedica alergija, prehlada ili isušenih membrana u nosu. U pravilu ne predstavlja ozbiljniji problem, ali je moguće da se dijete jako uplaši.

postupak:

- dijete posjesti i tijelo nagnuti prema naprijed, dok glavu lagano ukriviti unatrag
- čvrsto stisnuti djetetove nosnice hladnom, vlažnom maremicom ili ručnikom i držati tako dok krvarenje ne prestane
- dijete nakon toga treba biti u stanju mirovanja

f) **PREDMETI U NOSU ILI GRLU**

- ništa ne pokušavajte «čučkati» ukoliko ne vidite jasno ugurani predmet jer biste mogli pogoršati situaciju i predmet gurnuti još dublje
- kontaktirajte liječnika telefonom kako bi znali što učiniti, ili odvezite dijete na hitnu

g) **TROVANJA**

Najveću opasnost od sredstava za čišćenje, lijekova koji su toksični, raznih sredstava za njegu tijela, biljke, cvjetovi, plodovi- bobice i sl. Najbolja zaštetna od trovanja je prevencija – **UKLONITE IZ DOMAŠAJA DJETETA**)

VAŽNO! – sve predmete i slične stvari koje mogu biti opasne za zdravlje djece spremite na sigurno

ukoliko posumnjate da je dijete progutalo nešto otrovno, treba se ponašati u skladu sa slijedećim naputcima i to odmah! i prije no što otrov počinje djelovati:

- provjerite od čega dijete čudno miriše, od čega su mu u ustima opekotine, mrlje na odjeći ili zbog čega je pospano ili ga boli želudac
- odmah potražite liječničku pomoć
- pokušajte točno odrediti što je dijete progutalo, potražite posudu u kojoj se nalazila otrovna tvar ili lišće biljke koje je dijete pojelo
- pročitajte upute na posudi koju ste našli:
- možda tamo piše da date djetetu mlijeko ili vodu da razblažite otrov
- možda ćete morati izazvati povraćanje
- ako dijete ispovraća sadržaj sačuvajte uzorak tvari

PRIBOR ZA PRVU POMOĆ MORA SADRŽAVATI:

- plastične rukavice za jednokratnu upotrebu
- vakumirane paketiće gaze natopljene u alkohol ili dezinfekcijsko sredstvo
- škarice
- kliješta
- toplomjer
- zavoj
- jastučić sterilne gaze
- rastezljivi zavoj
- trokutaste zavoje
- sigurnosne igle
- oblog za oko
- hladni oblog
- knjižicu ili materijale s uputama o pružanju prve pomoći
- tekućinu za slučaj uboda insekta
- telefonski broj hitne službe ili jedinstvenog broja za krizne intervencije
- male plastične ili metalne udlage za imobilizaciju

...ukoliko ćete trebati vi davati djetetu lijek, slijede:

savjeti za davanje lijekova

- operite ruke prije no što dajete djetetu bilo kakav lijek
- dajte djetetu lijek nježno, ali odlučno
- pažljivo pročitajte pisano uputstvo za upotrebu
- lijekovi moraju biti držani izvan dohvata djece, po mogućnosti pod ključem. Ukoliko ih treba pohraniti u hladnjak, držite ih podalje od hrane
- ukoliko roditelji to pismeno odobre, lijek se djetetu treba dati sukladno uputstvu ili prema odluci liječnika. svi lijekovi koje za svoje dijete donesu roditelji moraju zadovoljiti slijedeće kriterije:
 - biti u originalnoj kutiji
 - biti označeni dječjim imenom i prezimenom
 - sadržati uputstvo za uzimanje lijekova
 - sadržavati datum
 - ukoliko je lijek propisao liječnik, mora biti navedeno njegovo ime i prezime

Obrazac koji odgojitelji popunjavaju u situaciji povređivanja djece (sebe ili drugih), privremenog «nestanka» djece ili neke neugodne situacije s roditeljem ili nekom drugom odraslom osobom iz ili izvan vrtića

Datum: _____
Što se dogodilo?

Gdje i kada se dogodilo?

Što ste prvo poduzeli?

Kome ste prvom javili što se dogodilo? _____
Potpis: _____

6. PREVENTIVNI PROGRAM SUZBIJANJA ZLOUPOTREBE SREDSTAVA OVISNOSTI

VRTIĆ KAO ZAJEDNICA KOJA UČI

Važna zadaća Vrtića je usmjerena na poticnje socijalnog i emocionalnog razvoja u cilju razvijanja osjećaja sigurnosti i zadovoljstva djece, osjećaja pripadnosti skupini, formiranje pozitivne slike o sebi, razvijanja mogućnosti suosjećanja, uživljanja u stajalište i potrebe drugih.

Uloga je svih sudionika odgojno – obrazovnog procesa da omogući svakom djetetu razvijanje socijalnih vještina i učenje prosocijalnog ponašanja u konkretnim životnim situacijama. Prosocijalno ponašanje predstavlja socijalnu vještinu i način rješavanja socijalnih problema koje se odvija u interakciji sa svim sudionicima odgoja i okruženja.

Uloga odgojitelja i roditelja kao modela ogleda se u stvaranju primjerenog vrtićkog i obiteljskog konteksta koji potiče osjetljivost i brigu za druge, spremnost za pomaganje i suradnju s drugima.

SURADNJA S RODITELJIMA

Danas je u porastu opterećenost obiteljskog života nekim čimbenicima rizika:

- Nezaposlenost
- Materijalna ugroženost ili opterećenost stjecanjem materijalnih dobara
- Specifične potrebe ili problemi u pojedinim obiteljima (bolesti, PTSP, ovisnosti)

Rad s roditeljima treba obuhvatiti sve segmente rada u vrtiću:

- Individualan rad i upoznavanje obitelji
- Potporu i edukaciju u vrtiću (roditeljski sastanci, prava i obaveze roditeljstva, radionice za roditelje, prezentaciju rada s djecom i uključivanje roditelja u rad ustanove, edukacija o potrebama djece i poteškoćama, te o prevenciji pojave nekih neprihvatljivih oblika ponašanja)
- Potporu i edukaciju po interesnim skupinama
- Uzajamno informiranje i uključivanje u odgojno-obrazovni rad
- Edukacija i uključivanje roditelja u humanitarno – karitativne akcije u lokalnoj zajednici

(savjetovališta za djecu, aktivnosti s djecom, promidžbeni i edukativni materijali za roditelje, literatura, zastupanja preko roditelja u lokalnoj zajednici, grupne potpore, rad u udrugama)

POSEBNI PROGRAMI I SADRŽAJI

Stvaranje uvjete za socijalno učenje u ustanovi podrazumijava:

- uzajmnu podršku i brigu
- stvaranje situacija za poticanje sposobnosti uživljanja u emocije stanja i mišljenja drugih
- otvorenu i iskrenu komunikaciju, bez uspoređivanja ili omalovažavanja
- pozitivnu disciplinu
- poticanje grupne suradnje i zajedništva u svakodnevnom životu
- stjecanje znanja o štetnom i ugrožavajućem ponašanju i što činiti u rizičnim situacijama

Model pozitivnog discipliniranja:

- usmjeravanje djece na potrebe drugih
- jasno komunicira o pomaganju, dijeljenju i suradnji
- daje sugestije djetetu kako pomoći, surađivati i podijeliti s drugima
- govori o djetetu što da radi, a ne što da ne radi- orijentiran na pozitivno i dopušteno

Osim potrebnih situacija u odgojnoj skupini koja u sebi sadrži duh zajedništva, pomaganja i dijeljenja (blagdani, rođendani, posebni događaji) nužno je u svakodnevnim situacijama poticati prosocijalno ponašanje:

- Tjelesni razvoj i pokretne igre koje u sebi sadrže duh zajedništva, pomaganja – zajednički doći do cilja
- Raznovrsne igre, eksperimentalne igre, likovne, glazbene, zajednički ples - važan doprinos svakog djeteta
- Svakodnevne životne situacije, poticaji za objašnjavanje i raspravljanje o određenim postupcima i posljedicama - zorno i situacijsko korištenje događaja
- Igre uloga i od djeteta se traži određeno ponašanje i podržavanje kvalitetnih odnosa (briga za životinje, bilje, okoliš)
- Rizično dijete - jačanje pozitivne slike o sebi, poticanje emocionalne inteligencije, različitost kao vrijednost – metode – priče s poukom, bajke, razgovor, stvaralaštvo
- Poticanje projekata i tematskih sklopova iz područje ekologije, održivog razvoja, učenje i podržavanje različitosti među spolovima, vjerama, manjinama, rasama, športske aktivnosti, kraći programi u vrtiću i sl.

POSEBNE EDUKACIJE DJECE I RODITELJA

U sklopu preventivnog programa suzbijanja zloupotrebe sredstava ovisnosti partnerstvo vrtića i obitelji ogleda se u kontinuiranoj provedbi zajedničkih aktivnosti:

- poticanje razvoja pozitivne slike o sebi (praćenje potreba, motivacija za ustrajnost u aktivnosti, pružanje mogućnosti izbora)

- učenje djeteta socijalnim vještinama i konstruktivnom rješavanju problema
- razvijati osjećaj za toleranciju i prihvaćanje različitosti
- razvijati potrebu za stvaranje i održavanje prijateljstva
- poticati osjećaj za humor i optimističan stav
- kvalitetno iskoristiti slobodno vrijeme zajedno s djecom (boraviti u prirodi, posjećivati kulturne događaje, baviti se sportom, izbjegavati i kontrolirati sadržaje na TV, računalu, izbjegavati neprimjerene prostore – kafići)
- kontinuirana edukacija djece i roditelja o zdravom životu
- edukacija o sredstvima ovisnosti, što poduzeti i pratiti događanja u neposrednom okruženju djeteta

MJERE SEKUNDARNE PREVENCIJE

- rad s djecom koja dolaze iz obitelji u kojima se koriste sredstva ovisnosti(roditelj) - suradnja sa stručnjacima, socijalnom službom,
- pomoć i potpora roditelju
- odgojitelj- ovisnik - provesti zakonske mjere liječenja i zaštite
- dijete ovisnik – suradnja s liječnicima, centrom za socijalni rad na zajedničkom programu i usklađenim postupcima

SURADNJA VRTIĆA S DRUGIM INSTITUCIJAMA

- suradnja na tri nivoa:
 1. prevencija same ovisnosti i drugih rizičnih situacija – ustanove i udruge na području lokalne zajednice
 2. edukacija - MZOŠ, AZOO, osnivači, Vladini uredi za prevenciju, stručnjaci
 3. rješavanje problema – zdrastvene ustanove, obiteljski centar KZZ, centar za socijalnu skrb, policijske postaje, kontakt policajac, centri za prevenciju ovisnosti i krizna stanja, lokalna zajednica

EDUKACIJA ODGOJITELJA I VREDNOVANJE PREVENTIVNOG PROGRAMA

- permanentno usavršavanje u vrtiću i izvan njega vezano uz pitanja ovisnosti
- timsko praćenje rizične djece i rad na programu za dijete i obitelj
- procjena i mijenjanje prakse i programa ovisno o događanjima vezanim uz ovisnosti
- rad na sebi: stručni i osobni
- nošenje sa stresom, ovisnostima i poteškoćama vezanim za osobnost odgojitelja i njegovu obitelj

7. PRILOG TOČNO UTVRĐENIH METODA DJELOVANJA POTREBNIH ZA OČUVANJE INVENTARA VRTIĆA

SPREMAČICE

- redovito vode brigu oko potrebnih intervencija čišćenja opreme i samog prostora unutar i izvan vrtića

- alat, sredstva i materijali za čišćenje se redovito pohranjuju u posebnim spremištima
- niti jedan alat ne smije ostati nezaštićen i dostupan djeci
- niti jedno kemijsko sredstvo (za čišćenje) ne smije biti dostupno djeci (u sanitarijama) već pohranjeno u spremištu
- redovito održavaju igračke (dezinficiraju)
- veći strojevi redovito se moraju čistiti i održavati
- tijekom održavanja soba i ostalih prostora upozoravaju na potrebu za hitnom intervencijom na pojedinoj opremi ili prostoru te o tome obavještavaju ravnateljicu ili ovlaštenu zamjenu

KUHARICA

- kontinuirano vodi brigu oko pravilnog korištenja, pohranjivanja, održavanja, popravaka i servisiranja svih aparata i ostale kuhinjske opreme
- vodi brigu o iskoristivosti inventara (npr. oštećeni lonci i sl.)

ODGOJITELJI I MEDICINSKA SESTRA

- brinu da prostor u kojem borave bude funkcionalan, uredan, a materijali iskoristivi, sigurni, razvojno poticajni i zanimljivi (sobe boravka, centri aktivnosti u zajedničkom prostoru, igralište)
- redovito vode brigu o igračkama, obavljaju jednostavnije popravke (npr. slikovnice), a potrebe za većom intervencijom na vrijeme prijavljuju ravnateljici ili ovlaštenoj zamjeni

RAVNATELJ

- redovito vodi brigu oko aparata i tehničke opreme u vrtiću (čišćenje, održavanje, servisiranje, popravci)

Svi zaposlenici imaju obavezu voditi brigu o pravilnom i sigurnom korištenju prostora i namještaja, pazeći da ga namjerno ne uništavaju te ga održavaju urednim i iskoristivim.